

Nacrt

Prijedlog Zakona broj_____

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2015.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05., 41/08. i 125/11.) uređuju se osnove obveznih odnosa (opći dio) te ugovorni i izvanugovorni obvezni odnosi (posebni dio). Od 1. siječnja 2006., uz odgođenu primjenu od 1. siječnja 2008., stopa ugovornih i zateznih kamata uređena je odredbama članaka 26. i 29. toga Zakona. Visina stope zateznih kamata određuje se uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke kao referentne stope za određeni broj postotnih poena, po načelu *rationae personae*, ovisno o statusu subjekata u konkretnom obveznopравnom odnosu. Tako se za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava stopa zakonskih zateznih kamata određuje uvećanjem eskontne stope za osam postotnih poena, a za ostale odnose uvećanjem za pet postotnih poena. Isto načelo primjenjuje se i za određivanje najviše dopuštene stope ugovornih kamata, s time da se stopa ugovornih kamata veže uz stopu zakonskih zateznih kamata.

Potreba za referentnom stopom kao mjerodavnom stopom za određivanje visine stope zateznih kamata proizašla je iz potrebe usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s Direktivom 2000/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2000. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama. Naime, tom je Direktivom bilo propisano da se kao referentna stopa za utvrđivanje visine zateznih kamata u državama članicama eurozone koristi referentna stopa Europske središnje banke, dok u državama članicama koje ne sudjeluju u trećoj fazi gospodarske i monetarne unije referentna stopa mora biti jednaka stopi koju odredi njihova nacionalna središnja banka.

Stoga je Republika Hrvatska kao referentnu stopu odredila eskontnu stopu Hrvatske narodne banke. Međutim, u Republici Hrvatskoj ne postoji klasična referentna kamatna stopa kakva je za eurozonu referentna kamatna stopa Europske središnje banke. Eskontna stopa Hrvatske narodne banke ne primjenjuje se za provođenje monetarne politike već ima administrativno značenje.

Iz navedenih razloga, pri donošenju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13.), kojim su u pravni sustav Republike Hrvatske preuzete odredbe nove Direktive 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o suzbijanju zakašnjenja s plaćanjem u poslovnim transakcijama, kao referentna stopa za određivanje visine stope zateznih kamata nije propisana eskontna stopa, nego kamatna stopa koju temeljem stvarnih vrijednosti kamatnih stopa na tržištu

utvrđuje i objavljuje Hrvatska narodna banka. To je prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu. Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi je posebni propis kojim su, sukladno Direktivi 2011/7/EU, uređeni rokovi ispunjenja novčanih obveza i pravne posljedice zakašnjenja s ispunjenjem novčanih obveza (pa tako i stope zateznih kamata) samo za subjekte i odnose obuhvaćene Direktivom tj. za poslovne transakcije između poduzetnika te između poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze.

Slijedom navedenoga, a s obzirom na prisutne razlike u propisanoj referentnoj stopi za određivanje visine stope zateznih kamata u općem propisu (Zakonu o obveznim odnosima) i posebnom propisu (Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi), postoji potreba za ujednačenim uređenjem referentne stope za određivanje visine stope zateznih kamata. Stoga se ovim Zakonom predlaže se da se i u Zakonu o obveznim odnosima, kao općem propisu, visina stope zateznih kamata određuje na temelju prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima.

Izmjene Zakona o obveznim odnosima i Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi predlažu se radi izjednačenja visine stope zakonskih zateznih kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava s visinom stope zakonskih zateznih kamata koja se primjenjuje na poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze. Predloženim izmjenama visina stope zakonskih zateznih kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osoba javnog prava snizit će se sa sadašnjih 15% na 10,14%, a za poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze sa sadašnjih 12,14% na 10,14%.

U ostalim odnosima uređenim Zakonom o obveznim odnosima (onima koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava npr. ugovorni odnosi u kojima barem jedna strana nije trgovac; izvanugovorni odnosi) primjenom iste referentne stope, na koju se dodaje manji broj postotnih poena, snizit će se visina stope zakonskih zateznih kamata sa sadašnjih 12% na 8,14%.

Nadalje, predloženim Zakonom usvojeno je načelo da se visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose. Time je napušteno načelo važećeg uređenja da se, bez obzira na subjekte ugovornog odnosa, visina stopa ugovornih kamata veže za visinu stope zakonskih zateznih kamata propisanu za ostale odnose (odnosi koji nisu odnosi iz trgovačkog ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava). Također, predlaže se da visina najviše dopuštene stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za polovinu te stope, a u odnosima između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za tri četvrtine te stope.

Predloženim uređenjem neće se značajno izmijeniti visina stopa ugovornih kamata.

Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju („Narodne novine“, broj 127/14.), radi usklađivanja s relevantnom regulativom Europske unije, kreditnim institucijama produljen je rok za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj banci s 25 na 42 kalendarska dana nakon završetka izvještajnog mjeseca. Budući da su ovi podaci neophodni za izračune prosječnih kamatnih stopa koje sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Zakonu o potrošačkom kreditiranju objavljuje Hrvatska narodna banka, potrebno je novim rokovima objave statističkih podataka prilagoditi odredbu članka 12.a stavka 5. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi te odredbe članka 11.b stavka 3. i 11.c stavka 3. Zakona o potrošačkom kreditiranju.

Nadalje, s obzirom na predloženo sniženje stope zakonskih zateznih kamata, izmjenom Zakona o potrošačkom kreditiranju predlaže se i drugačiji način određivanja maksimalne efektivne kamatne stope za potrošačke i stambene kredite kojim će se ujedno postići i sniženje tih stopa.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13.) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku. Osobito opravdan razlog za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku je rast prezaduženosti kojem je pridonijela i globalna ekonomska kriza zbog koje se povećala stopa nezaposlenosti usporedno sa smanjenjem životnog standarda i porastom cijena na tržištu. Stoga se predlaže sniženje stope zakonskih zateznih kamata kako bi se olakšao položaj dužnika i usporio rast prezaduženosti.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05., 41/08. i 125/11.) iza članka 1. dodaju se naslov i članak 1.a koji glase:

„Pravo Europske unije Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća od 25. srpnja 1985. o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (85/374/EEZ) (SL L 210, 7. 8. 1985.),
- Direktiva Vijeća od 18. prosinca 1986. o usklađivanju prava država članica u vezi samozaposlenih trgovačkih zastupnika (86/653/EEZ) (SL L 382, 31. 12. 1986.),
- Direktiva Vijeća od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima (90/314/EEZ) (SL L 158, 23. 6. 1990.),
- Direktiva 1999/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 1999. o izmjeni Direktive Vijeća 85/374/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode (SL L 141, 4. 6. 1999.),
- Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu (SL L 171, 7. 7. 1999.),
- Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL L 335, 17. 12. 2009).“.

Članak 2.

U članku 26. stavku 1. iza riječi : „koja je“ dodaju se riječi: „za te odnose“, a iza riječi: „kamatna stopa“ dodaje se zarez i riječi: “uvećane za polovinu te stope“.

U stavku 2. riječi: „određene sukladno stavku 1. ovoga članka, uvećane za polovinu te stope“ zamjenjuju se riječima: „koja je za te odnose vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uvećane za tri četvrtine te stope“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, vrijedi kamatna stopa u visini polovine stope zakonskih zateznih kamata.“.

Članak 3.

U članku 29. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Stopa zateznih kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava određuje se, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a u ostalim odnosima za tri postotna poena.“.

Stavak 8. mijenja se i glasi:

„(8) Prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. ovoga članka za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka i dužna ju je svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti u „Narodnim novinama“.“.

Iza stavka 8. dodaje se stavak 9. koji glasi:

„(9) Referentno razdoblje iz stavka 2. ovoga članka za objavu na dan 1. siječnja obuhvaća razdoblje od 1. svibnja do 31. listopada, a referentno razdoblje za objavu na dan 1. srpnja obuhvaća razdoblje od 1. studenoga do 30. travnja.“.

Članak 4.

U Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13.) u članku 3. točki 20. riječi: „1 postotni poen“ zamjenjuju se riječima: „3 postotna poena“.

U članku 12.a stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Referentno razdoblje iz stavka 4. ovoga članka za objavu na dan 1. siječnja obuhvaća razdoblje od 1. svibnja do 31. listopada, a referentno razdoblje za objavu na dan 1. srpnja obuhvaća razdoblje od 1. studenoga do 30. travnja.“.

Članak 5.

U Zakonu o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 75/09., 112/12., 143/13., 147/13. i 9/15.) u članku 11.b stavku 3. i članku 11.c stavku 3. riječi: „zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u „Narodnim novinama““ zamjenjuju se riječima: „dan 31. listopada Hrvatska narodna banka dužna je objaviti u "Narodnim novinama" 1. siječnja, a podatke dostupne na dan 30. travnja dužna je objaviti 1. srpnja.“.

Članak 20.a mijenja se i glasi:

„(1) Maksimalna EKS za potrošačke kredite sukladno ovome Zakonu jednaka je stopi zakonskih zateznih kamata uvećanoj za dva postotna boda.

(2) Maksimalna EKS za stambene kredite sukladno ovome Zakonu jednaka je stopi zakonskih zateznih kamata.“.

Članak 6.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. srpnja 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

U predloženom članku 1.a navodi se pravna stečevina (direktive) Europske unije prenesena u Zakon o obveznim odnosima.

Uz članak 2.

Predloženim izmjenama članka 26. stavka 1. i 2. usvojeno je načelo da se visina stope ugovornih kamata za odnose između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava veže za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose, a visina stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac za stopu zakonskih zateznih kamata propisanu za te odnose. Time je napušteno načelo važećeg uređenja prema kojem se, bez obzira na subjekte ugovornog odnosa, visina stopa ugovornih kamata veže za visinu stope zakonskih zateznih kamata propisanu za ostale odnose (odnosi koji nisu odnosi iz trgovačkog ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava).

Visina najviše dopuštene stope ugovornih kamata u odnosima između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za polovinu te stope, a u odnosima između trgovaca odnosno trgovca i osobe javnog prava ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata uvećane za tri četvrtine te stope.

Izmjenama stavka 3. članka 26. propisuje se da ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, vrijedi kamatna stopa u visini polovine stope zakonskih zateznih kamata.

Predloženim uređenjem neće se značajno izmijeniti visina stopa ugovornih kamata.

Uz članak 3.

Prema stavku 2. članka 29. za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata mjerodavna je eskontna stopa Hrvatske narodne banke, a prema Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (kao posebnom propisu za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata za subjekte i odnose na koje se odnosi taj Zakon) mjerodavna je prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu.

Predloženom izmjenom stavka 2. članka 29., kao referentna stopa za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata određuje se prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima, koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu. Time se napušta eskontna stopa Hrvatske narodne banke kao mjerodavna za određivanje visine stope zakonskih zateznih kamata (budući da se ona ne primjenjuje za provođenje monetarne politike već ima administrativno značenje), a unutar pravnog sustava ujednačava uređenje referentne stope za određivanje visine stope zateznih kamata.

Stopa zatezних kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava određuje se, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a u ostalim odnosima za tri postotna poena.

Predloženim izmjenama stavka 2. članka 29., uz izmjenu predloženu člankom 4. ovoga Zakona, postići će se izjednačenje visine stope zakonskih zatezних kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava s visinom stope zakonskih zatezних kamata koja će se primjenjivati na poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze. Također će se visina stope zakonskih zatezних kamata za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osoba javnog prava sniziti sa sadašnjih 15% na 10,14%.

U ostalim odnosima (onima koji nisu odnosi iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osoba javnog prava npr. ugovorni odnosi u kojima barem jedna strana nije trgovac; izvanugovorni odnosi) primjenom iste referentne stope, na koju se dodaje manji broj postotnih poena, snizit će se visina stope zakonskih zatezних kamata sa sadašnjih 12% na 8,14%.

Izmjenom stavka 8. članka 29. propisuje se da prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka i da ju je dužna svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti u „Narodnim novinama“.

Stavkom 9. članka 29. određuje se referentno razdoblje za koje se računa prosječna kamatna stopa na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima. Referentno razdoblje određeno je u skladu s rokovima propisanim kreditnim institucijama za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj banci (Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju, „Narodne novine“, broj 127/14.).

Uz članak 4.

Izmjena točke 20. članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi predlaže se kako bi se visina stope zakonskih zatezних kamata koja se primjenjuje na odnose i subjekte određene tim Zakonom uskladila s visinom stope zakonskih zatezних kamata predložene ovim Zakonom za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava (članak 3.).

Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju ("Narodne novine" broj 127/14.) koju je, radi usklađivanja s relevantnom regulativom Europske unije, donijela Hrvatska narodna banka, kreditnim institucijama produljen je rok za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj banci s 25 na 42 kalendarska dana nakon završetka izvještajnog mjeseca. Budući da su ovi podaci neophodni za izračun prosječne kamatne stope koju, sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, objavljuje Hrvatska narodna banka potrebno je novim rokovima objave statističkih podataka prilagoditi odredbu članka 12.a stavka 5. toga Zakona.

Uz članak 5.

Izmjene članka 11.b stavka 3. i članka 11.c stavka 3. Zakona o potrošačkom kreditiranju potrebne su jer je kreditnim institucijama produljen rok (s 25 na 42 kalendarska dana nakon završetka izvještajnog mjeseca) za dostavu mjesečnih statističkih izvješća Hrvatskoj narodnoj banci (Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju, "Narodne novine" broj 127/14.). Budući da su ovi podaci neophodni za izračun prosječnih ponderiranih kamatnih stopa koje, sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju, objavljuje Hrvatska narodna banka, potrebno je novim rokovima objave statističkih podataka prilagoditi navedene odredbe.

Maksimalna efektivna kamatna stopa za potrošačke i stambene kredite člankom 20.a Zakona o potrošačkom kreditiranju uređena je na način da se određuje umanjenoj stopi zakonskih zateznih kamata. S obzirom na predloženo sniženje stope zakonskih zateznih kamata, predlaže se i drugačiji način određivanja maksimalne efektivne kamatne stope za potrošačke i stambene kredite kojim će se ujedno postići i sniženje tih stopa.

Uz članak 6.

Ovom se odredbom propisuje objava i stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

UGOVORNE KAMATE

Stopa ugovornih kamata

Članak 26.

(1) Stopa ugovornih kamata između osoba od kojih barem jedna nije trgovac ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope, ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa.

(2) Stopa ugovornih kamata između trgovaca, odnosno trgovca i osobe javnog prava ne može biti viša od stope zakonskih zateznih kamata određene sukladno stavku 1. ovoga članka, uvećane za polovinu te stope.

(3) Ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, između osoba od kojih barem jedna nije trgovac, vrijedi kamatna stopa u visini četvrtine stope zakonskih zateznih kamata, a između trgovaca polovina stope zakonskih zateznih kamata određene sukladno stavku 1. ovoga članka.

(4) Ako su ugovorene više kamate od dopuštenih, primijenit će se najviša dopuštena kamatna stopa.

(5) Stopa ugovornih kamata odnosi se na razdoblje od jedne godine.

(6) U smislu ovoga Zakona osobe javnog prava su osobe koje su obvezne postupati po propisima o javnoj nabavi, osim trgovačkih društava.

ZATEZNE KAMATE

Kad se duguju

Članak 29.

(1) Dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice, i zatezne kamate.

(2) Stopa zateznih kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava određuje se, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za osam postotnih poena, a u ostalim odnosima za pet postotnih poena.

(3) Uz ograničenje iz stavka 2. članka 26. ovoga Zakona, kod trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava strane mogu ugovoriti drukčiju stopu zateznih kamata.

(4) Ali ništetna je odredba ugovora iz stavka 3. ovoga članka ako na temelju okolnosti slučaja, a poglavito trgovačkih običaja i naravi predmeta obveze, proizlazi da je tako ugovorenom stopom zateznih kamata, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzročena očigledna neravnopravnost u pravima i obvezama ugovornih strana.

(5) Prilikom ocjene je li odredba ugovora o stopi zateznih kamata ništetna uzet će se, između ostalog, u obzir jesu li postojali opravdani razlozi za odstupanje od zakonom predviđene stope zateznih kamata.

(6) Ako je, u slučaju iz stavka 2. članka 26. ovoga Zakona, stopa ugovornih kamata viša od stope zateznih kamata, one teku i poslije dužnikova zakašnjenja.

(7) Stopa zateznih kamata odnosi se na razdoblje od jedne godine.

(8) Hrvatska narodna banka dužna je svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti eskontnu stopu u »Narodnim novinama«.

TEKST ODREDBI ZAKONA O FINANCIJSKOM POSLOVANJU I PREDSTEČAJNOJ NAGODBI KOJE SE MIJENJAJU

Pojmovi

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

20. »referentna stopa« jest osnovna kamatna stopa za kašnjenje s plaćanjem a jednaka je prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima koja je izračunata za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu umanjenoj za 1 postotni poen.

Posljedice dužnikova zakašnjenja s ispunjenjem novčane obveze

Članak 12.a

(1) Ako dužnik zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje vjerovniku bez ikakve daljnje opomene pored glavnice, i kamate za kašnjenje s plaćanjem, pod uvjetom da je vjerovnik ispunio svoje ugovorne i zakonske obveze.

(2) Stopa zakonskih kamata na kašnjenje s plaćanjem u poslovnim transakcijama između poduzetnika i između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze jednaka je referentnoj stopi uvećanoj za 8 postotnih poena.

(3) U poslovnim transakcijama između poduzetnika moguće je ugovoriti drukčiju stopu kamata za kašnjenje s plaćanjem, ali ne veću od stope zakonskih kamata za kašnjenje s plaćanjem iz stavka 2. ovoga članka, a koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora. Ako su kamate ugovorene ali nije određena njihova stopa, obračunavaju se zakonske kamate za kašnjenje s plaćanjem.

(4) Prosječnu kamatnu stopu iz stavka 2. ovoga članka za referentno razdoblje određuje Hrvatska narodna banka prema utvrđenoj metodologiji i dužna ju je svakog 1. siječnja i 1. srpnja objaviti u »Narodnim novinama«.

(5) Referentno razdoblje iz stavka 4. ovoga članka obuhvaća šest mjeseci do predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu, uključujući i taj mjesec.

TEKST ODREDBI ZAKONA O POTROŠAČKOM KREDITIRANJU KOJE SE MIJENJAJU

Maksimalna kamatna stopa na stambene kredite

Članak 11.b

- (1) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na stambene kredite s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom (a) u kunama bez valutne klauzule, (b) u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, kao i (c) u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope na stanja takvih kredita odobrenih u Republici Hrvatskoj, određene za svaku od valuta uvećane za 1/3.
- (2) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na stambene kredite koji nisu obuhvaćeni stavkom 1. ovoga članka ne smije biti viša od najniže prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka uvećane za 1/3.
- (3) Prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka prema utvrđenoj metodologiji i podacima dostupnim na zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u »Narodnim novinama«.
- (4) Hrvatska narodna banka će prvi put utvrditi i objaviti prosječnu ponderiranu kamatnu stopu na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od dana objave ovoga Zakona u »Narodnim novinama« prema posljednjim poznatim podacima, a vjerovnici će postojeće promjenjive kamatne stope uskladiti s odnosnim ograničenjima najkasnije do 1. siječnja 2014. dok će daljnje korekcije vršiti na ugovorene dane promjene kamatne stope temeljem zadnje objavljene prosječne ponderirane kamatne stope od strane Hrvatske narodne banke.

Maksimalna kamatna stopa na ostale potrošačke kredite

Članak 11.c

- (1) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na ostale potrošačke kredite s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom (osim stambenih) (a) u kunama bez valutne klauzule, (b) u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, kao i (c) u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope na stanja takvih kredita odobrenih u Republici Hrvatskoj, određene za svaku od valuta, uvećane za 1/2.
- (2) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na ostale potrošačke kredite koji nisu obuhvaćeni stavkom 1. ovoga članka ne smije biti viša od najniže prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka uvećane za 1/2.
- (3) Prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka prema utvrđenoj metodologiji i podacima dostupnim na zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u »Narodnim novinama«.
- (4) Hrvatska narodna banka će prvi put utvrditi i objaviti prosječnu ponderiranu kamatnu stopu na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od dana objave ovoga Zakona u »Narodnim novinama«, prema posljednjim poznatim podacima, a vjerovnici će postojeće promjenjive kamatne stope uskladiti s odnosnim ograničenjima najkasnije do 1. siječnja 2014. dok će daljnje korekcije vršiti na ugovorene dane promjene kamatne stope

temeljem zadnje objavljene prosječne ponderirane kamatne stope od strane Hrvatske narodne banke.

Gornja granica EKS-a

Članak 20.a

(1) Maksimalna EKS za potrošačke kredite sukladno ovome Zakonu je jedan postotni bod niža od ograničenja visine zateznih kamatnih stopa utvrđenog zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.

(2) Maksimalna EKS za stambene kredite je sukladno ovome Zakonu tri postotna boda niža od ograničenja visine zateznih kamatnih stopa utvrđenog zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.